

Na plodnú
spoluprácu
v 49. vydavateľskom
ročníku sa teší
Vaša redakcia

STĽPČEK

Nebol to hocijaký dovolenkový zážitok. Absolvovať za jediný letný deň Mont Blanc, stretnúť sa s Monou Lisou a to všetko znásobiť neopakovateľným až hrôzostrašným zážitkom zo skutočného tornáda, to sa nestáva každý deň! Pravda, treba to niekoľkými slovami vysvetliť!

Mont Blanc, to bol ten hanácky, tak totiž prezývajú majestátny Veľký Kosíř, kopec, ktorý sa týči nad rovinou úrodnej Hanej na Morave. Pod ním leží dedinka Čechy pod Kosířem, ktorá vošla do dejín vďaka významnému českému maliarovi Josefovi Mánesovi, ktorý na tunajšom empírovom zámku vytvoril veľkú časť svojho rozsiahleho diela. V rokoch 1846 až 1870 tu na pozvanie svojich priateľov, najmä grófa Sylvu Taroucu, strávil veľa času a odtiaľto podnikal i svoje národopisné cesty po Morave, Poľsku i Slovensku, pri ktorých čerpal inšpiráciu v ľudových krojoch a slovanskom kolorite. Cyklus Život na panskom sídle môže návštevník obdivovať v pamätnej sieni zámku a preniesť sa tak v myslí do dávnych čias. Tu vznikol i jeho najslávnejší obraz nazvaný Josefína, ideálny ženský portrét, napol predstava, napol skutočnosť, to je tá česká Mona Lisa, ako o nej s hradosťou rozpráva sprievodca!

A keď som po tomto nevsednom kultúrnom zážitku zišla majestátnym schodišťom zámku do krásneho prírodného krajinného parku, mimochodom mladšej a menšej sestry toho prírodného, čakal ma zážitok zinscenovaný prírodou. S mohutným rachotom sa v okamihu pohnala obrovská víchrica, ktorá v priebehu minút stihla narobiť veľa škôd. Ako som sa neskôr dočítala, bolo to tornádo, úkaz, ktorý sa v tomto kraji obrátil počas letnej sezóny niekoľkokrát.

A tak sa mi pri prechádzke parkom, poznačeným polámanými konármi, pri Mánesovom pavilóne, ktorý majstrovi slúžil v lete ako ateliér, do mysle vracala otázka. Čo je silnejšie? Búrlivá sila prírody? Múzy, ktoré skrášľujú svet?

KATARINA POTOKOVÁ

Foto: IGOR ŠTIVARTÁK

Z ROKOVANIA SPRÁVNEJ RADY

Členovia Správnej rady SPU na svojom zasadnutí 9. septembra 2004 s pripomienkami schválili zmeny a doplnky k Štatútu Správnej rady SPU vyplývajúce zo zákona č. 528/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách. Uložili pripraviť návrh na vymenovanie nového člena SR za zosnulého RNDr. M. Vachulu a vypracovať návrhy na členov v zmysle štatútu. Správna rada vyjadřila jednomyselný súhlas s Dlhodobým zámernom rozvoja SPU v Nitre do roku 2006 s výhladom do roku 2010, ktorý predložil rektor prof. I. Okenka. Prerokovala a vzala na vedomie Výročnú správu o činnosti a hospodárení SPU za rok 2003, pričom konštatovala, že materiál je spracovaný na veľmi dobrej úrovni. V diskusii členovia SR pozitívne hodnotili kladný hospodársky výsledok dosiahnutý

v uplynulom roku. Správna rada vzala na vedomie informáciu o prevode vlastníctva bytov od mesta Nitra do vlastníctva SPU a o odpredaji parcely vo vlastníctve univerzity pre Spoločnosť Božieho Slova. SR si vypočuľa aj vysvetlenie rektora k požiadavke na odpredaj parciel vo vlastníctve SPU pre ZO SZZ pri SPU a vyjadřila súhlas s týmto zámernom. Vzala na vedomie zámerný odpredaj nehnuteľných majetkov vo vlastníctve SPU na deťaršovanom pracovisku v Košiciach v zmysle najvýhodnejších obchodných podmienok, ako aj zámerný výšporiadať vlastnícke vzťahy odkúpením majetkového podielu v Tenisovom areáli od mesta. Z rokovania SR bol siahnutý zámerný prijatí finančný úver na dobudovanie novostavby MF s tým, že SPU bude hľadať vlastné zdroje na dofinancovanie tejto stavby. -r-

Oslavy FEM

Pri príležitosti 45. výročia založenia Fakulty ekonomiky a manažmentu sa 30. septembra 2004 o 10.00 h v aule SPU bude konať slávnostné rozšírené zasadanie Vedeckej rady FEM.

Nový akademický rok otvorený

U nás dnes, na niektorých partnerských univerzitách už o niečo skôr. Iný kraj, iný mrav. Rektor Národnej ukrajinskej poľnohospodárskej univerzity v Kyjeve prof. D. Melnyčuk napríklad odovzdal začínajúcim študentom symbolický kľúč k vedomostiam. Akademický rok 2004/2005 otvorili už aj na Poľnohospodárskej fakulte v maďarskom Mosonmagyaróvári. Medzi zahraničnými hosťami boli v oboch prípadoch aj naši akademickí predstavitelia, doc. Edita Rohalová, prof. Dušan Húska a prof. Milan Demo, ktorí slávnostnú príležitosť využili aj prakticky, na rokovania o budúcej spolupráci našich univerzít. -r-

Centrálny register študentov SPU

Pod aulou SPU sa počas prázdnin usilovne pracovalo. Presklená časť, v ktorej sa nachádzala podateľňa a predajňa Vydavateľstva SPU radikálne zmenila svoj „imídž“. V prvej z troch zrekonštruovaných miestností bude umiestnený Centrálny register študentov SPU, kde sa budú vydávať potvrdenia o štúdiu, potvrdzovať tlačivá, prijímať žiadosti na poskytovanie všetkých druhov štipendií a spracovávať štatistické údaje pre Ministerstvo školstva SR. Stredná časť bude slúžiť na vydávanie študentských preukazov a čipových kariet pre študentov a zamestnancov univerzity. V tretej miestnosti sa nachádza podateľňa. -z-

Mechanizačná fakulta v nových priestoroch

Koncom uplynulého školského roka bol daný do prevádzky blok B novovybudovaného pavilónu MF. V súčasnosti sa tu nachádza Katedra elektrotechniky a automatizácie, Katedra mechaniky a strojnictva, Katedra mechanizácie živočíšnej a potravinárskej výroby, Katedra fyziky a Katedra spojahlivosti strojov. Do moder-

ných priestorov sa ojedloho presťahuje aj dekanát Mechanizačnej fakulty, študijné a vedecké oddelenie. V pondelok 20. septembra sa uskutočnila kolaudácia bloku A pavilónu MF, v ktorom sa nachádzajú učebne. Po odstránení drobných závad bude vydané rozhodnutie o jeho predčasnom uzatvorení. -z-

JUBILEUM MZLU V BRNE

Mendelova poľnohospodárska a lesnícka univerzita v Brne oslavuje v týchto dňoch 85. výročie svojho založenia. Bohaté a plodné kontakty medzi našimi univerzitami boli a sú neoddeliteľnou realitou každodennej práce. Sú písomne zakotvené v Dohode o spolupráci a v aktivitách v rámci vzdelávacích a výskumných projektov a programov EÚ, ale fungujú i neformálne v konkrétnych medziľudských vzťahoch. Veríme, že v rámci spoločnej Európy nadobudnú nový rozmer. Srdečne blahoželáme a prajeme veľa úspechov! -r-

NA PRAHU AKADEMICKÉHO ROKA 2004/2005

Vzdelanie je cenný majetok

Trochu nadnesene by som povedal, že naša alma mater je matkou živiteľkou všetkých Slovákov, pretože poľnohospodárstvo nás živí. Môžeme sa popýšiť aj tým, že takmer všetci úspešní poľnohospodári sú absolventmi našej univerzity!

Je pravda, že záujem študovať klasické poľnohospodárske odbory klesá. Klesá aj potreba klasicky vzdelaných poľnohospodárov. Je to dôsledok znižovania absorpčnej personálnej schopnosti poľnohospodárstva, znižovania podielu na HDP a znižovania zamestnanosti. V rozvinutých ekonomikách je tento trend ešte výraznejší. Napriek názvu našej univerzity, ktorý nechceme meniť z dôvodu tradície, je podiel klasických poľnohospodárskych študijných programov už minoritný. Oстал už len jeden, všeobecné poľnohospodárstvo. Ostatné študijné programy pokrývajú komplexne multifunkčnosť poľnohospodárstva a súvisiacich vedných oblastí. Z klasickej poľnohospodárskej sa meníme na „zelenú univerzitu“. V súčasnosti máme už vydané akreditačné listy na 135 študijných programov všetkých stupňov a foriem vzdelávania a proces akreditácie nie je ešte ukončený. Je obtiažne predikovať potrebný počet absolventov jednotlivých

študijných odborov, osobne by som aj tu nechal pôsobiť trh, teda záujem uchádzačov. Počty prijatých prvorочиakov modifikovať podľa záujmu a súčasne ponúkať nové a atraktívne študijné programy. Okrem teórie sú pre našich študentov dôležité kontakty s praxou už počas štúdia. Veď im chceme dať nielen vedomosti, ale aj praktické zručnosti a kompetencie.

Čo zaželať študentom a pedagógom na prahu nového akademického roka? Obom kategóriám, i keď stoja na opačných stranách katedry, ale sú bytostne spojení vo vzdelávacom, výskumnom, ale aj mimoškolskom procese, želám úspešný školský rok vo všetkých smeroch. Nech sa všetkým splnia ich predstavy! Študentom nové a trvalé vedomosti, oceľové nervy na zvládnutie každodenných, nie vždy príjemných povinností a drevených zadok, aby vydržali sedieť nad knihami. Trpezlivosť so svojimi učiteľmi, ktorí nie sú vždy ideálni a určite majú veľa ľudských chýb a nedostatkov. Učiteľom prajem veľa dobrých študentov, aby aj oni v interakcii so študentmi vo vyučovacom procese naplnili zmysel svojho bytia a povolania.

Prof. Dr. Ing. IMRICH OKENKA, PhD., rektor

NA NÁVŠTEVE V NAŠEJ EXPOZÍCII

Ako ďalej, Agrokomplex?

Tridsiaty prvý ročník Agrokomplexu, na ktorom sa zúčastnilo 512 vystavovateľov zo 17 krajín sveta, bol o to zaujímavejší, že sa prvýkrát konal v novej realite Slovenska ako plnoprávneho člena Európskej únie. Nechýbala pri tom ani naša univerzita, ktorej reprezentácia sa uskutočnila v pavilóne vedy a výskumu na ploche 42 m². V prvý deň výstavy sme tu privítali oficiálnu delegáciu na čele s predsedom Národnej rady SR P. Hrušovským a podpredsedom parlamentu B. Bugárom.

Naša účasť sa začala trochu netradične, už deň pred oficiálnym otvorením účasťou v súťaži o Zlatý kosák. Tentokrát sa z tohto významného ocenenia tešili pracovníci Katedry fyziológie rastlín, a to za mobilné ekofyziologické laboratórium, ktoré slúži na exaktné hodnotenie dopadov stresových faktorov v reálnych podmienkach pestovania plodín. Čestné uznanie ministra pôdohospodárstva SR dostala séria publikácií, ktorú do súťaže prihlásil doc. J. Brindza ako kolektívne dielo autorov v edícii Ochrana biodiverzity. Potešil nás aj úspech AGROVÁHU, s.r.o., Tešedikovo, ktorý získal Zlatý kosák za hybridnú kombináciu tešedikovej husi v kategórii živočíšnej výroby, pričom spoluriešiteľom tohto šľachtiteľského programu je doc. J. Weis, z Katedry hydinarstva a malých hospodárskych zvierat.

Svoju premiéru na výstave mala medzinárodná odborná publikácia Projektovanie trvalo udržateľných poľnohospodárskych systémov v krajine, ktorá vyšla pod autorským vedením prof. M. Dema. SPU predstavila širokú ponuku akreditovaných študijných programov a odborov na jednotlivých fakultách a informácie o novej fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja, aby sa návštevníci Agrokomplexu mali možnosť oboznámiť s rôznymi formami vzdelávania, ktoré v súčasnosti univerzita poskytuje.

Činnosť a zameranie Botanickej záhrady SPU predstavila doc. A. Kubová, CSc. Spoločný projekt pracovísk Slovenskej poľnohospodárskej knižnice a Centra informačných technológií FEM E-publikovanie na SPU v Nitre prezentovala PhDr. L. Jedličková a nové úlohy VPP, s.r.o., so sídlom v Koliňanoch riaditeľ Ing. Peter Brezovský.

Vzdelávací program o ochrane rastlín PLANTPRO, zameraný na

školenie a informovanie malých farmárov, uviedla Katedra ochrany rastlín ako spoločný výstup medzinárodného projektu EÚ Leonardo da Vinci.

Univerzitu reprezentovali i ďalšie pracoviská, a to Katedra fyziológie živočíchov s exponátmi silikónových modelov vnútorných orgánov živočíchov (doc. P. Massányi) a Katedra mechanizácie živočíšnej a potravinárskej výroby so zariadením na skúšanie odolnosti proti rázu metódou voľného pádu (doc. S. Zeman) a sadou prietokomerov vzduchu (doc. I. Karas).

Prijímnym hosťom bola rakúska firma Grüne Lagune BIO-EN GmbH, ktorá v spolupráci s krajinami strednej a východnej Európy rieši projekty využívania biomasy na energetické účely.

Súčasťou expozície, ktorá príťažovala zraky okoidúcich vkusným kvetinovým aranžmánom z dielne kolektívu Botanickej záhrady SPU, bol predaj odbornej a vedeckej literatúry Inštitútu ochrany biodiverzity a biologickej bezpečnosti, farebné číslo dvojtýždenní-

ka Poľnohospodár, koncipované ako malá univerzitná encyklopédia a rôzne propagačné materiály a listovky. Rokovací priestor expozície sa stal miestom pre mnohé odborné i priateľské stretnutia s oficiálnymi hosťami, zamestnancami univerzity, ale aj jej absolventmi.

Tradičnou súčasťou pavilónu vedy a výskumu sa stalo Agroforum organizované Agroinštitútom v Nitre, kde sa vystriedali mnohí odborníci s prednáškami z najrôznejších odvetví poľnohospodárstva a potravinárstva, medzi nimi i naši zamestnanci.

Svedkom vyhlásenia víťazov súťaže Med roka 2004, organizovanej v spolupráci so ZO SZV v Nitre, pod vedením Ing. J. Petrovica bol minister pôdohospodárstva Zsolt Simon. S ocenenými včelármi krátko podnikovali o problémoch dnešného slovenského včelárstva.

Agrokomplex 2004 skončil. O jeho budúcnosti sa v najbližšom období bude určite veľa hovoriť, hlavne po jeho chystanej privatizácii. Aj keď tohtoročná návštevnosť znamenala oproti predošlým rokom pokles, Agrokomplex je udalosťou, ktorá sa za posledné tri desaťročia zapísala do povedomia poľnohospodárskej verejnosti a okrem svojej odbornosti postupne získala charakter rodinnej výstavy.

Doc. Ing. MARIÁN BRESTIČ, PhD., prorektor pre vedy, výskum a výchovu doktorandov

Pavilón vedy navštívil aj predseda NR SR P. Hrušovský a predseda SMK B. Bugár. Na snímke s prorektorom SPU doc. M. Brestičom.

EURÓPSKY

VEDECKÝ

PRIESTOR

Možnosti zahraničných pobytov

- Vedecké stáže v oblasti:**
- metabolického inžinierstva, modelovania biologických systémov, genetiky, molekulárnej biológie na modelových rastlinných systémoch na Ohio State University (kontakt: meier.56@osu.edu),
 - molekulárnej regulácie a/alebo biochémie základných procesov C, N metabolizmu bezsírnych fototropných baktérií (tabita@osu.edu);
- Postdoktorandské pobyty v oblasti:**
- proteínového transportu v chloroplaste (bbruce@utk.edu),
 - fluorescenčnej spektroskopie (holzwarth@mpimuelhein.mpg.de),
 - proteínového transportu v chloroplaste (smtg@ucdavis.edu),
 - konzentračného mechanizmu CO₂ v rastlinách (dhansen@unm.edu),
 - aklimatačnej reakcie pri cyanobaktérii a Chlamydomonas (arthurg@stanford.edu);

Doktorandské štúdium v oblasti:

- elektrónovej kryštalografie (riekn@nat.vu.nl),
- termoluminiscencie a fluorescenčnej spektroskopie (imre@nucleus.szbk.u-szeged.hu)

MARIÁN BRESTIČ

TÉMA: NOVÝ CHLIEB

Snímka: V. R.

Žatva v univerzitnom chotári

Bola júlová sobota, 33 stupňov Celzia, čas na odych pri vode alebo v tieni hôr. Počasie sa konečne umýdlo a plní predstavy dovolenkárov. No nielen tých. Je ideálne počasie aj na zber tohtoročnej úrody nového chleba.

Žatva sa začala aj na Vysokoškolskom poľnohospodárskom podniku, s.r.o. Uplynul už rok, čo hospodári v nových legislatívnych rámcoch, bez ekonomickej „barličky“ štátneho rozpočtu. Stojí na takej pozícii ako hociaký poľnohospodársky podnik na Slovensku. Ako sa mu darí? O tom sa na vlastné oči presvedčil i rektor prof. I. OKENKA, ktorý na chvíľu odložil akademické a ekonomické povinnosti a venoval sa priebehu žatevných prác. Prešiel sa spolu s riaditeľom VPP Ing. P. BREZOVSKÝM po chotári.

Žatva prebiehala v plnom prúde v závode Oponice, kým závod v Koliňanoch iba ukončil zber repky olejnej a začínal so zberom obilia. Očakávaná sa vo všeobecnosti naplnili. Pšenica v Oponiciach dosiahla priemer 7 ton z hektára a jačmeňa, vzhľadom na chladnú jar, dosahovali úroveň 6 ton z hektára. Úroda repky na konečnej výmere 60 ha po

vyorávkach dosahuje 3,7 tony z hektára. No nielen žatvou žil vysokoškolský podnik. Zlisovanie slamy z celej výmery takmer 700 hektárov obilnín dal pri dnešnej úrode riadne zabrať i novému lísu Welger na guľaté balíky, s traktorom New Holland. Kontinuálne nadväzovala podmietka.

V tomto roku sa však očakáva aj prvá úroda novozaradených plodín, maku na ploche 50 ha a tekvice olejnej bezšupkovej na výmere 86 hektárov. Porasty dávajú predpoklad dobrej úrody, aj keď zvládnutie celej technológie je previerkou ľudí aj techniky. Aj 50 hektárov sóje pod zvählou je v dobrom kondičnom stave, čo je signál pre reálne želanie dosiahnuť minimálne výnos na úrovni vlaňajšieho roka, teda 3,5 tony z hektára.

Rekonštruované širokozábberové zavlažovače na výmere 400 ha v Oponiciach dodávali životodarnú vodu krmovinám, ktoré sú základom pre naplnenie výrobných kvót na mlieko na úrovni takmer 4 miliónov litrov a pre vytváranie podmienok na dosahovanie úžitkovosti 8 tisíc litrov na kus a rok.

KP

Nenariekať, hľadať riešenia

Poľnohospodárske výrobné-obchodné družstvo Kočín, ktoré leží v malebnej krajine na úpätí malých Karpát, nepatrí medzi veľké podniky. Na 1350 hektároch v chotári troch obcí Lančár, Kočín a Šterusy pestuje pšenicu, jačmeň, repu, cukrovú repu, chmeľ, niečo viniča, krmoviny, ale aj čakanku. Chová dobytkov a ošpané, produkciu sčasti finalizuje vo vlastnom malom bitúniku. Nechýba pridružená výroba, lom na dolomitickej vápence, výroba tvárnic, betónových zmesí. To je len veľmi stručná charakteristika družstva. Jedného z mnohých. Takého, kde na každom kroku vidno starostlivú ruku hospodára. Družstvo, kde napriek nelichotivej hospodárskej situácii nenariekajú, ale hľadajú možnosti, ako si nájsť adekvátne miesto pod slnkom. Navštívili sme ho v čase prípravy na žatvu a porozprávali sa s jeho predsedom, Ing. JOZEFOM PUVÁKOM.

- Po roku 1989 nám „odišli“ pridružené výroby, geologické, hydrogeologické prieskumy po celom Slovensku, aj v Prahe, v spolupráci s Brnom výstavba a oprava hydroglóbusov. Tak sme sa začali trápiť sami doma. Čo šikovnejšie, to odišlo, zostali len tí, ktorých to najviac baví a táto práca im prirástla k srdcu. Teraz je nás na družstve 84. Máme slušnú produktivitu na pracovníka, okolo 1,5 milióna korún. Všetky objekty využívame. Neobmedzilí sme stavby dobytkov, práveže sme za tých 15 rokov postavili prakticky nové družstvo. Nie je tu ani jedna stavba, ktorú by sme neprestavali, do ktorej by sme neinvestovali. Boli sme zaradení do systému v rámci Výskumného ústavu pôdnej úrodnosti, medzi prvými, ktorí vlastnili obracací pluh Lemken, rozmetadlo priemyselných hnojív Amazone. Peniaze, ktoré boli k dispozícii, sme dokonale využili, nakúpili sme stroje, naučili sa s nimi robiť. Boli sme medzi prvými, ktorí začali intenzifikovať chov hovädzieho dobytkov. Pôvodný stav

140 kusov sme postupne zvýšili na 400. Proste, išli sme opačným smerom ako ostatní. V rámci Slovenska sme sa dostali do povedomia, získali sme dotácie, nepredjedli sme ich, ale investovali.

► Spomenuli ste, že vašou snahou bolo presvedčiť družstevníkov, aby považovali družstvo skutočne za svoje, hovorili o ňom, je to moje družstvo, nie naše. Ako ste uspeli?
Mám kolegu mechanizátora, ktorý hovorieval, keď pôjdete okolo školy, musíte hovoriť moja škola. Lebo za tým slovom naše sa skrýva aj to menej populárne. Moje, to je úprimnejšie a je za tým omnoho viac. Dnes je to na Slovensku tak, že ani v akciách, ani v majetkových podieloch nevládne poriadok. A práve tomuto sme venovali dosť veľkú pozornosť. Vysoko si ceníme prácu dôchodcov. Ich majetkové podiely vyrovnávame v plnej výške. To sú u nás už zaužívané veci. Ľudia to oceňujú, aj keď na druhej strane je na družstve dosť tvrdo, prísno, vyžaduje sa poctivá robota. Ale

bez nej sa družstvo nedá viesť. Dnes sa hovorí o doprivatizovaní družstva. Všetci tu robíme od skončenia školy, mechanizátor, ekonómka, sme verní jednému podniku. Ja konkrétne už 28 rokov. Starneme, snažíme sa, aby sa vytvorila kontinuita, aby sme vedeli, prečo podnik budujeme, aby nám niekto pred nosom nezavril dvere. Život totiž prináša rôzne situácie.

84 pracovníkov, sú to skoro všetko domáci, hádam len dvaja-troja sme z iných obcí. Ľudia sú naučení pracovať. Motto MOJE DRUŽSTVO ich určitým spôsobom zväzuje. Posledný rok bol zlý, kríza, mali sme slabé úrody. Išli sme s platni dolu. To nás nečítá. V tej dobe odišlo z družstva 20 percent ľudí, ktorým sme dali odstupné. Bol to dosť veľký rez, ktorý sa teraz z pozície družstva ukázal ako

► Po prehliadke vašich hospodárskych dvorov je jasné, že ste vyhrali prvý ročník súťaže o najkrajší chotár. Poriadok a čistota, i keď je len bežný pracovný deň. To však skutočne treba vidieť na vlastné oči. Ako aj moderný mechanizačný park.

„Motto moje družstvo ľudí určitým spôsobom zväzuje“, hovorí Ing. J. Puvák, ab-solvent VŠP, ktorý je tomu „svojomu“ verný už 28 rokov. Foto: (za)

Vsadiť sme na stroje typu John Deer. Vlastnime tri veľké traktory a dva kombajny, pluh aj firmy Lemken, dva kŕmne vozy Seca, stroje Holmer na vyorávkach cukrovej repy. Naše kombajny chodia aj „von“, na juh Slovenska, na Moravu. My potom na oplátku k nim, aby si kombajny na seba tiež zarobili. Snažíme sa, aby základné prostriedky boli využité.

► Za slovom družstvo sa však skrývajú ľudia. So svojimi kvalitami, takými i onakými vlastnosťami, prístupom k životu a práci...
Na družstve pracuje spolu 83-

pozitívny, aj keď sa mi to ťažko hovorí. Naším cieľom je, aby tí, čo zostali, trochu lepšie profitovali. Aby bol každý určitým spôsobom zabezpečený. Naši ľudia sa neopisateľne narobia, ale na druhej strane sa vieme o nich aj postarať. Upustili sme od naturálií, roz-

vážania obilia domov, odpredávajú odstavčiat. Každý člen je zabezpečený tak, že po odpracovaní určitých prác dostane počas roka tri jatočné polovickej, ktoré si môže sám vybrať. Nielen to, aj iné produkty. Chceme, aby ľudia robili na družstve, nie doma. Na Slovensku je to totiž tak, že v robote myslíme na to, čo je doma a doma na to, čo v robote. Snažíme sa, aby ľudia aj zarobili, aj boli motivovaní. Dali sme určitú vázanosť majetkovým podielom členov družstva. Tí hlasujú podľa neho. Po zániku členstva vyplácaje majetkový podiel. Máme aj takú zvláštnosť, že družstevníci sú odmeňovaní hodinovou sadzbou. Niet času ani ľuď na to, aby niekto kontroloval výkony. Navyše, je tu taká konfigurácia terénu, že toľko rovno z kancelárie vidím všetko, čo sa kde deje (smiech)! Nadčasy platíme jedine za sobotu, nedeľu a sviatok. Chce to určitú dávku dôvery medzi ľuďmi. Nie je na to zaručený recept.

Prešli sme sa aj prevádzkami živočíšnej výroby a veru ani v maštalách sme sa nestretli s nepriateľným zápchom, neporiadkom. Welfare, pohodu zvierat, tu naozaj vidno v praxi. Navštívili sme aj bitúnik. Mnohé podniky, ktoré sa dali touto cestou, po čase padli. V Kočine sa to darí. Postavili to na fučoch, na tých, ktorí mali k tejto činnosti vzťah. Investovali do získania štátu európskeho malého bitúniku. Majú aj ďalšie plány.

Držíme kočískemu družstvu palce, aby im vyšli a v mene Kancelárie pre vzťahy s verejnosťou ďakujeme za priateľské prijatie!

KATARÍNA POTOKOVÁ

Strukoviny v Diazáhradke

Strukoviny, ako významná súčasť zdravej stravy, sú výhodnou potravinou pri prevencii a podpore liečby cukrovky – diabetes mellitus. Na konzumáciu sa využívajú suché semená, nezrelé semená i struky v rôznych kuchynských úpravách. Na 31. medzinárodnom veľtrhu Agrokomples 2004 opäť oslovila laickú i odbornú verejnosť expozícia Diazáhradky, v ktorej si tento rok návštevníci mohli pozrieť živé rastliny strukovín, napríklad sóju obyčajnú, hrach siaty, fazuľu záhradnú, šošovicu jedlú, bôb obyčajný, cícer baraní, hrachor siaty. Diazáhradka vznikla v spolupráci s organizáciou Agrokomples-Výstavníctvo, osvedčili sa nám aj dobré kontakty so Zväzom diabetikov Slovenska a časopisom Diabetik. Viac o význačnosti strukovín v strave nájdete v poslednom čísle tohto dvojmesačníka.

Ing. FRANTIŠEK HORVÁT,
Katedra rastlinnej výroby

POZVÁNKA

V priestoroch Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre sa 27. 9. až 1. 10. 2004 koná 21. ročník medzinárodného filmového festivalu AGROFILM. V rámci neho sa riadi medzinárodné sympóziom Slovenské poľnohospodárstvo po vstupe Slovenska do Európskej únie a tradičná výstava umeleckých diel Stretnutie vedy a umenia. Blíži sa informácie nájdete na webovej stránke www.agrofilm.sk

ČÍTALI SME

- Novou európskou komisiárkou pre poľnohospodárstvo sa stala 61-ročná bývalá dánska ministerka pre potraviny, poľnohospodárstvo a rybolov Else Mariann Fisherová-Bölová, ktorá vo funkcii vystriedala Franza Fischlera.
- Pri príležitosti 12. výročia prijatia ústavy ocenil prezident SR I. Gašparovič osemnásiť osobností. Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za mimoriadne zásluhy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia odovzdal aj ekologovi a environmentalistovi Milanovi Ružičkovi z Ústavu krajinej ekológie SAV.

Dožinkový veniec za spoluprácu

Letné dni sú dňami dožinkových vencov. Koľko ľudského ducha, prace, potu sa skrýva v kyticí klasov a lúčnych kvetov! V predvečer Agrokomplesu s jasným zavítaním na našu akademickú pôdu predsedla Zdrúženiu agropodnikateľov, družstva v Dvoroch nad Žitavou, Ing. STANISLAV BEČÍK. Veniec, ktorý odovzdal rektorovi Imrichovi Okenkovi, má i ďalší, možno netradičný rozmer. Aký?

- Zdrúženie agropodnikateľov, družstvo Dvory nad Žitavou (v skratke ZAD), ktoré je do dôsledkov transformované ako súkromný poľnohospodársky podnik, veľmi úzko spolupracuje s SPU. Na jednej strane čerpáme výsledky vedy, výskumu, ktoré prezentuje SPU. Kooperujeme s jednotlivými katedrami, ktoré majú vzťah k poľnohospodárskej prvovýrobe v odvetví rastlinnej, živočíšnej výroby, ale aj v oblasti ekonomiky, marketingu. Na druhej strane som zas rád, že veľa študentov tejto univerzity čerpá praktické skúsenosti v našom podniku. Je to dobré najmä z toho dôvodu, že ZAD je skutočne moderný podnik, ktorý veľa investoval do novej techniky a technológií a že budúci poľnohospodárski odborníci, ktorí sa rozhodnú pôsobiť v poľnohospodárskej prvovýrobe alebo v následných odvetviach spracovateľského priemyslu, u nás nevidia zastaralú techniku, technológiu, ale stretávajú sa tu s tými najprogresívnejšími. Tie sú záklá-

dom vysokej produktivity práce, ktorá u nás dosahuje vyše 2,5 mil. korún na pracovníka, čo je špičková úroveň najmodernejších podnikov v EÚ, ktoré dnes rozhodujúcou mierou udávajú tón napredovania v oblasti agrárnej politiky! Veľa študentov u nás robí diplomovú prácu, vytvára si obraz, ako to v poľnohospodárstve naozaj funguje a mnohí z nich sa aj vďaka tomu, že majú možnosť zoznámiť sa s modernou poľnohospodárskou prvovýrobou, ešte počas štúdia rozhodne, či zostane tomuto povolaniu verná, alebo sa bude snažiť uplatniť možno v iných oblastiach.

Profil študenta SPU, tak ako to vnímam z pohľadu praxe a vlastnej skúsenosti, je veľmi široký, pretože teoretické vedomosti, ktoré študenti nadobúdajú, po roku-dvoch praxe prebiehajú na prax ako špičkoví riadiaci pracovníci. Pravda, za predpokladu, že na to majú aj danosť, ktorá je okrem teoretických vedomostí veľmi dôležitá.

Verím, že spolupráca, ktorá sa pod vedením rektora SPU, prof. Imricha Okenku slubne rozbehla, bude pokračovať aj naďalej.

► Do akého produkčného a podnikateľského priestoru teda študenti prichádzajú?

Polnú rastlinnú výrobu realizujeme na vyše šiestich tisícoch hektároch, okrem toho máme odvetvia špeciálnej rastlinnej výroby, ako je ovocinárstvo, zeleninárstvo, vinohradníctvo. Podnik sme transformovali do takej polohy, aby mohol obstáť v konkurencii podnikateľských subjektov EÚ, pretože implementujeme legislatívu EÚ nielen verbálne, ale aj prakticky. V marci sme pretransformovali podnik podľa odvetví výrobovej špecializácie, kde odvetvia ovocinárskej, zeleninárskej výroby a vinohradnícko-vinárskej výroby dostali právnu subjektivitu. Aký hospodársky výsledok vytvorila, taký budú môcť užiť v prevádzkovej a investičnej časti a, samozrejme, aj v oblasti sociálneho rozvoja svojich pracovníkov. Sú to uzavreté kapitálové spoločnosti. ZAD zostala otvorenou kapitálovou spoločnosťou pre všetky oprávnené osoby, ktoré získali majetok transformáciou družstva.

► Ako hodnotíte tento hospodársky rok?

Výhľadovo môžem povedať, že jednak rozumom, prácou ale aj vplyvom vyššej moci, teda počasia, ktoré bolo doteraz celkom priaznivé, sa ukazuje, že by sme mohli byť celkom spokojní. Naš podnik sa nešpecializuje úzko na výrobu produktov, ktoré sú na trhu ťažko realizovateľné, ale celá poľná rastlinná výroba pôsobí v systéme výroby medziproduktov, ktoré zhodnocuje živočíšna výroba, chov dobytkov, ošpaných, produkujeme 3000 ton bravčového mäsa. Produkujeme

vyše 6 miliónov litrov mlieka, dodávame ho jednému z piatich slovenských spracovateľov a dovolím si povedať, že aj tu budeme robiť všetko preto, aby sme produkciu mohli zvýšiť, pretože záujem o našu kvalitnú syrársku mlieku je. Podnik je dobre naštartovaný v silnej kapitálovej a výrobkovej špecializácii a jeho sila je aj v koncentrácii a, samozrejme, v prvom rade v usporiadaných vlastníckych vzťahoch. Pri každej príležitosti preto nezabúdam podotknúť, že je to súkromný podnik, pretože to „moje“ každého z tých, ktorí tam pracujú a podnik vlastní, je v úplnej inej polohe, ako keď to bolo v pozícii „naše“. Vnímam, že postavenie pracovníkov vo vzťahu k podniku je naozaj vlastnícke, čo je zárukou toho, že v silnej konkurencii zjednotenej EÚ pri 490 miliónovom spotrebiteľskom trhu, bude ZAD visáčkou kvality nielen pre slovenského spotrebiteľa, ale aj pre spotrebiteľa v krajinách únie.

K. POTOKOVÁ

Dožinkový veniec z Dvorov nad Žitavou odovzdal rektorovi prof. I. Okenkovi predseda tamojšieho Zdrúženiu agropodnikateľov, Ing. S. Bečík.

Zoboristická „šnúra“

Jarné a letné mesiace sú nielen štartom nového života v prírode, ale tiež obdobím, v ktorom na Slovensku doslova „oživá“ aj svet folklóru a hnutie folklorizmu. Dovoľte mi preto priblížiť vám aktivity folklórneho súboru Zobor, ktoré v tomto kalendárnom roku možno označiť za naozaj bohaté a výnimočné.

Celý kolotoč naštartovalo pozvanie na 3. ročník festivalu národnej kultúry Oživené tance v Bratislavskom Istopolise. Aprílový festival bol venovaný regiónom západného Slovenska, predstavili sa na ňom bratislavské umelecké telesá, súbory i sólisti - SLUK, Allegro, Bralen, Technik, Devín, Ekonom, Miroslav Dudík, Banda Sama Smetanu a vybrané súbory z iných regiónov západoslovenskej kultúry. Zobor zastupoval nitriansku a tekovskú oblasť.

V máji sa konala krajská súťažná prehliadka programových blokov folklórnych súborov vo Veľkom Záluží. Na základe odporúčania odbornej poroty zo zúčastnených súborov Nitrianskeho kraja do celoštátneho kola postúpil náš Zobor s programovým blokom A tam dolu vinohradi... ktorý tematicky spracováva priebeh výročného dňa sv. Urbana – patróna vinohradníkov,

podľa autentického materiálu z tekovských obcí Čaka, Kozárovce, Lúčna nad Žitavou a Tekovské Nemce.

Jún sa okrem iných vystúpení niesol v znamení účinkovania v programoch 45. medzinárodného folklórneho festivalu Myjava 2004 a účasti na Festivale folklórnych súborov 2004, ktorý každé štyri roky organizuje Národné osvetové centrum v Bratislave a ktorý sa konal 25. až 27. júna v Liptovskom Mikuláši.

Vyvrcholením jari - letnej „šnúry“ bola prvá polovica júla. Ku krásnym a neopakovaným zážitkom patrí účinkovanie súboru Zobor na 50. ročníku folklórneho festivalu Východná, ktoré menovite kritika v denníku Pravda označila ako „skutočne profesionálny výkon“. (Krátky videozáznam z tohto vystúpenia si môžete pozrieť na www.ta3.bez-komentara). Po návrate z Vý-

chodnej nás čakala Akademická Nitra 2004, na ktorej sme sa zúčastnili ako účinkujúci aj spoluorganizátori. Výnikajúca atmosféra troch folklórnych večerov v DAB Nitra, ale i tá neformálna neoddeliteľne patriaca k vysokoškolskému, spolu so získaním diplomu za námet, scenár a dramaturgiu programového bloku, boli zavŕšením štvormesačného cyklu

Začiatkom júla privítala naša univerzita účastníkov folklórneho festivalu Akademická Nitra. Snímka: (za)

podujatí, na ktoré budeme všetci ešte dlho spomínať.

To však neznamená, že po augustových prázdninách sa znova nepustíme do mravčej práce, ktorá síce nie vždy býva viditeľná a ocenená, no pre tých, čo ju robia s láskou, má nevyčísliteľnú hodnotu. Na záver si dovoľím konštatovať, že uvedené aktivity FS Zobor naozaj možno zaradiť do kategórie regionálnej reprezentácie vysokej kultúrnej, odbornej i spoločenskej hodnoty.

Mgr. Ing. DANUŠA MORAVČÍKOVÁ,
umelecká vedúca a choreografka
FS Zobor

Stačí si len vybrať

Dlho som rozmýšľal nad tým, v akom duchu budem písať tento článok. Bude to výpočet úspechov, ktoré Klub kultúrnej a záujmovej činnosti počas svojej kratšej histórie dosiahol? Alebo plán činnosti na tento rok a tým pádom snaha o motivovanie všetkých, ktorí sa chcú na niečo podieľať? A či len suchý oznam o tom, že je tu istý klub a všetci záujemcovia sa môžu informovať na tej a tej adrese? Ako napísať článok, aby si tam každý našiel to svoje? Aby každého zaujal, aby každý po jeho prečítaní dostal ihneď chuť chytiť do ruky pero a napísať báseň, alebo lebkú a odrecitovať to známe Byť, či nebyť? Začína sa nám nový semester. Pravdu povediac, veľmi sa teším, že uvidím staré tváre, ale ešte viac ma zaujíma, aké budú tie nové. Čo nám prinesú naši prváčikovia. Pretože ide v prvom rade o nich. Ak sa nám podarí podchytiť ich záujem, je tu šanca, že sa na päť rokov stanú plnohodnotnými členmi niektorého zo súborov či združení. Prípadne, že prídu s novými nápadi a elánom na ich uskutočnenie. Alebo sa stanú len bežnými konzumentmi. A na čo sa môžu tešiť?

30. výročie svojho vzniku. Jeho mladším kolegom je divadlo Krížom-Krážom, o dobrou zábavu na diskotékach a internátoch sa starajú internátne rozhlasové štúdiá, filmové obrázky zo života SPU prináša Internátne televízne štúdio. Ďalej tu pôsobia Mládež Slovenského Červeného kríža, FONS – klub človeka, ELASA – asociácia študentov zahraničnej a krajinej architektúry, AIESEC – medzinárodná organizácia študentov ekonomiky, Klub kaktusárov, klub tanečného športu Lúče a fotografický krúžok.

Dobrou a dlhoročnou tradíciou na našej alma mater sú študentské a univerzitné dni, majú sa a imatrikulácie, koncerty, divadelné predstavenia... Je toho naozaj veľa, stačí si len vybrať.

Ing. RASTISLAV JANERLA,
vedúci KKZČ

NEPREHLIADNITE

Chcete stráviť príjemné chvíle pri spoločenských a latinsko-amerických tancoch? Klub kultúrnej a záujmovej činnosti SPU pozýva všetkých záujemcov z radov študentov, zamestnancov a ich rodinných príslušníkov na Základný kurz spoločenských tancov. Zápis sa uskutoční 4. a 8. októbra 2005 o 17.00 h v priestoroch ŠD Mladost. Bližšie informácie získate v kancelárii KKZČ na 1. poschodí ŠD Mladost.

ZAUJÍMAVOSTI Z UNIVERZITNÉHO SVETA

Vivat academia!

Študentský život nikdy nepozostával iba z učenia, tobôž nie z rešpektovania rôznych

direktívnych nariadení. Inak to nebolo ani v starom nemeckom univerzitnom meste Göttingene. V osemnástom storočí tu buhémski študenti viedli taký bojácky život, že sa univerzita rozhodla vybudovať pre najväčších nesprátnikov väzenské cely. Vďaka kráľovským privilegiám získala súdnu právomoc nad svojimi študentmi a zriadila vlastné väzenie. „Salve! – Buď pozdravený!“, vítal hriechovník nápis vytesaný v hrubej dlažbe študentskej cely už od roku 1734, keď bola göttingenská univerzita založená. Prvý všeobecný štát štoly určoval študentom jasné hranice spoločensky únosného chovania. Menší prehriech proti poriadku trestal rektor pokarhaním a jednoduchým pobytom v „karceri“, ako sa väzenie medzi študentmi nazývalo. Ak bola nepríjemnosť previnilca väčšia, mohli ho univerzitní sudcovia poslať do chládku až na tri dni alebo odsúdiť na zaplatenie peňažnej kaucie. Pri ťažkých deliktach nasledoval tvrdší trest – väzenie až na

dva týždne, nezapočítanie semestra, prípadne podmienené vylúčenie zo školy. Po roku 1835 obľuba trestov uväznením vzrástla - univerzita zaplnila až dvadnásť kobiek! Paleta previnení bola dlhoká - hazardné hry, urážky, pijanstvo, lenivosť, rušenie nočného pokoja, držanie nebezpečných psov, rýchla jazda v meste či kúpanie mimo plavárne. Plných osemnásť dní strávil v univerzitných celách napríklad aj budúci ríšsky kancelár Otto von Bismarck. Koncom 19. storočia už boli tresty liberálnejšie. Väzenie študenti si mohli nechať prinesť vlastnú stravu, zakúriť v kachliach a niekedy univerzitný pedel prizmúril oko aj nad tabakovým pokušením či malým množstvom alkoholu. Onedlho sa pobyt za mrežami stal prestížnou záležitosťou a patrili k študentskému „imidžu“. Väzenie slúžilo svojmu účelu až do roku 1933, keď starodávny trestom definitívne odzvonilo. O strastiach, ale aj radovánkach života vtedajších študentov svedčia dnes obrázky, básne, proklamácie či hanebné texty, zdobiace kamenné steny jeho cel.

Georg-August-Universität
Göttingen
www.uni-goettingen.de

• SÚŤAŽ • SÚŤAŽ •

Príslovia netradične

Jazyk vedy a vedátorov, často zrozumiteľný iba malému okruhu zainteresovaných, býva pre laikov tvrdým orieškom. Aj z pomerne jednoduchých vecí a javov sa vo vedeckom podaní stávajú zvláštne a len ťažko predstaviteľné úkazy. Neveríte? Napríklad známe príslovie Ráno múdrejšie večera by odborník mohol definovať aj takto: **Stredná časť relativnej dráhy Slnka medzi nadirom a zenitom vykazuje vyššiu inteligenciu než zhodná časť dráhy protifaľej.** V tomto ročníku uverejníme v každom druhom čísle Poľnohospodára jedno príslovie. Vašou úlohou bude preložiť ho z vedeckej terminológie do bežného jazyka a poslať alebo priniesť do redakcie. Zo správnych odpovedí vyžrebujeme vždy jedného výhercu, ktorý získava zaujímavú cenu.

Dnešná úloha:

Ak je bod B ukončenie trajektórie malvice, pohybná gravitačná silou z bodu A, bod C je kolmým priemetom bodu A a bod A je na strome, potom vzdialenosť bodov B a C sa limitne blíži k nule. Spoznali ste príslovie? Vaše odpovede čakáme do 1. októbra na adrese: Redakcia Poľnohospodár, Slovenská poľnohospodárska univerzita, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, e-mail: redakcia@polnohospodar.sk.

NA NETRADIČNOM STRETŇUTÍ ABSOLVENTOV

Prešli hustou riečicou

Skutočne, veď ich v školskom roku 1962/63 začínalo na Prevádzkovo-ekonomickej fakulte VŠP 339 a v roku 1967 s diplomom odchádzalo 174! No tou „riečicou“ bol aj život sám, keď za tých bezmála štyridsať uplynulých rokov napísal pre každého iný román. Dnes sú z nich vážení rodičia, starí rodičia, v zamestnaní majú za sebou roky plné skúseností, úspechov, iste, i nezdarov, veď tak to už v živote chodí. Väčšina z nich ostala verná poľnohospodárstvu a blízkym rezortom. Iní sa uplatnili v úplne inej sfére. Bolo teda na čo spomínať!

Na rodinnej farme TBS, a.s., v rázovitej Podkylave sa 26. júna t.r. zišli na stretávku tak trochu netradičnej. Manželia Tličikovi, ktorí v tomto roku oslavujú štyridsiate výročie svadby, mimochodom prvej v tomto študijnom ročníku (!), pozvali svojich bývalých konškolákov na stretávku po 37 rokoch od ukončenia štúdiá. Navyše ďalší dôvod na oslavu, väčšina z nich v tomto roku oslaví šesťdesiatku. Veru, bolo na čo spomínať! S trochu nostalgii a sentimentálnosťou na roky študentské, na začiatky, prvé prednášky, pedagógov - takých i onakých, na brigády pri výstavbe terajšieho areálu, na mimoškolské aktivity... Na to, kde vŕšade sa počas svojej pra-

čovnej kariéry ocitli, a to nielen v rezorte poľnohospodárstva, nájdate medzi nimi najrôznejšie profesie, od pozície vedúcej cestovnej kancelárie cez finančníkov, učiteľov, novinárov až po futbalového trénera národnej reprezentácie. Účastníci sa zhodli na tom, že im alma mater dala dobrý základ pre život. Reč sa krútila okolo rodinného života, detí, vnúchat, s pietou a stíšeným hlasom o tých, ktorí už na stretnutiach budú chýbať navždy. Rozoberala sa historická doba, v ktorej táto generácia žila a zmeny, ktoré priniesli osemdesiate a deväťdesiate roky. Väčšina s úsmevom konštatovala, že ani terajší status dôchodcov nie je dôvodom na pesimizmus, prichádzajú radosť z úspechov detí a vnúchat.

Prijemným čítaním a ďalším zdrojom spomienok je pre všetkých účastníkov stretnutia Pamätnica absolventov PEF VŠP v Nitre (1962-1967), ktorú zo spomienok vtedajších študentov, príhovorov bývalých pedagógov, fotodokumentácie i drobníčiek vo veselo-vážnom tóne pod názvom Prešli hustou riečicou zostavila trojica autorov, Ing. Vojtech Tličík, doc. Anton Kretter a Ing. Ján Jančovic. Zrnom pšenice ju pokrstil rektor SPU prof. Imrich Okenka a dekan FEM prof. Peter Bielik. KP

Stretávka „šesťdesiatnikov“, absolventov Prevádzkovo-ekonomickej Fakulty VŠP z rokov 1962-67.

S LEONARDOM DO SVETA

Taliansko - nielen krajina snečných pláží

Taliansko patrí svojou krásou k najvyhledávanejším prímorským destináciám. Vďaka programu Leonardo da Vinci s názvom Získavanie praktických skúseností v oblasti ekologického poľnohospodárstva sa nám podarilo navštíviť túto nádhernú krajinu, presnejšie región Puglia, známy produkciou olív, hrozna, paradajok a artičokov.

Cieľom projektu bolo získať nové poznatky a praktické skúsenosti o systéme ekologického hospodárenia na pôde v krajine s viac ako 25-percentným podielom na ekologicky obhospodarovanej pôde v EÚ a poskytnúť ich subjektom zapojeným do rozvoja ekologického poľnohospodárstva na Slovensku.

Na tri mesiace sa našim domovom stala stotisícová „dedinka“ Andria. Pracovali sme v Consorziu Puglia Natura, ktoré pomáha viac

ako 6000 agropotravinárskym subjektom z regiónu Puglia zvládnuť organizačné a komerčné prekážky prostredníctvom vypracovania spoločnej marketingovej stratégie. V konzorciu nám vytvorili vhodné podmienky na prácu a veríme, že získané poznatky a skúsenosti využijeme pri vypracovávaní našich dizertačných prác.

Program stáže bol bohatý. Zoznámili sme sa s hosťiteľskou organizáciou, spolupracujúcimi subjektmi, navštívili sme pobočku cer-

tifikačnej organizácie CiBi v Bari, odbytové konzorcium Buono&Bio i viacero spracovateľov bioproduktov. Súčasťou našej práce bolo kontaktovanie potenciálnych slovenských obchodných partnerov i organizácií zapojených do certifikačného procesu na Slovensku s ponukou na vzájomnú spoluprácu. Počas exkurzií vo výrobní Caffè Cavaliere sme sa dozvedeli veľa nového o procese výroby i príprave pravej a vynikajúcej talianskej kávy. Pre nás nezvyčajnou bola aj ochutnávka olivových olejov. Nezabudli sme ani na univerzitné prostredie a zúčastnili sme sa na zaujímavých prednáškach na Univerzite v Bari.

Absolvovaná stáž bola prínosná nielen po stránke teoretickej a praktickej, ale aj osobnej. Zoznámili sme sa s mnohými odborníkmi z praxe, spoznali nových ľudí, nadviazali nové priateľstvá. Okrem nových poznatkov a inšpirácií sme si prehĺbili znalosti z cudzieho jazyka. Ako zaujímavú a neoceniteľnú skúsenosť odporúčame podobnú zahraničnú stáž všetkým svojim kolegom a aj touto cestou sa chceme poďakovať všetkým zainteresovaným, najmä Kancelárii zahraničných vzťahov a medzinárodných projektov SPU v Nitre, že nám umožnili zúčastniť sa na nej.

Ing. KRISTÍNA LAURENČÍKOVÁ
Ing. ZUZANA DRÍMAJOVÁ

Nerozprávkové

rozprávky

O ZEMIAKU

„Zemiaky sú rozprávková plodina, obstoja na suchu, obstoja v mokrú a rastú. Vzduchu počasiu a veľa znesú a keď s nimi človek zaobchádza len trochu pekne, odmenia sa mu päťnásobne. Zemiaky nemajú životodarnú šľavu hrozna, majú však mäsitosť gaštanov, môžu sa podľa ľúbosti vysmažat alebo variť a hodia sa ku všetkému. Človek môže byť bez chleba, keď však má zemiaky, je vždy čo jesť. Zemiaky sa dajú piecť v horúcom popole a poslúžia ako večera, dajú sa variť vo vode a poslúžia ako raňajky. A čo k nim? Stačí málo, zemiaky sú vďačné, hrnček mlieka alebo soľ. Bohatí k nim užívajú maslo, chudobní si ich osolia štipkou soli z misky.“

Knut Hamsun: Matka Zem

„Gazdiná doniesla misu na stôl, plnú posolenej švábky, obsypanej kyslou kapustou a znamenite omastenej. Vidno, že toto sviatočné jedlo iba kvôli hosťovi pripravila. Na vrchu sa červenali škvarky vypražené, chrumkavé...“

Martin Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie

SPEKTRUM

AVIZUJEME

V Kongresovom centre SPU sa 30. septembra 2004 od 9.00 h uskutoční medzinárodná vedecká konferencia **Produkčné, ekologické a krajinotvorné funkcie trávnych porastov a krmných plodín**. Podujatie v spolupráci s MP SR, Výskumným ústavom trávnych porastov a horského poľnohospodárstva v Banskej Bystrici a Slovenskou spoločnosťou pre vedy poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne pri SAV pripravila Katedra trávnych ekosystémov a krmných plodín FAPZ.

BLAHOŽELÁME

* Počas letných prázdnin oslávili významné životné jubileá – 60 rokov: **prof. Ing. Emil Liška, CSc.**, **Ing. Ivan Dančák, CSc.**, a 50 rokov: **doc. Dr. Ing. Richard Pospíšil, Ing. Ladislav Illéš, PhD.**, a **Ing. Jozef Zembery, PhD.** Kolektív spolupracovníkov z Katedry rastlinnej výroby im pri tejto príležitosti srdečne blahožela a praje pevné zdravie, veľa spokojnosti a osobných i pracovných úspechov.

* V sobotu 18. septembra 2004 uzavreli manželstvo **Martina Flórišová**, pracovníčka sekretariátu dekana Mechanizačnej fakulty a **Ing. Stefan Koprdá**, doktorand na Katedre elektrotechniky a automatizácie. Prajeme veľa šťastia!

OZNAMUJEME

Dekanka Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU oznamuje, že:

➤ 29. septembra 2004 o 10.00 h na Katedre ochrany rastlín (pavilón A, 5. posch., cvičebňa AA-52) bude **MSc. MAHA A. SHOAI B.**, doktorandka na KOR, obhajovať dizertačnú prácu na tému **Výskyt, popis a prirodzení nepriatelia suchozemských slimákov s ulitou a nahých slimákov na Slovensku**;

➤ 14. októbra 2004 o 8.30 h v zasadačke Katedry genetiky a plemenárskej biológie (pavilón T, 1. posch.) bude **Ing. JÁN MENDEL**, externý doktorand na Katedre výživy zvierat, obhajovať dizertačnú prácu na tému **Použitie enzýmov 1,4-endo-beta-xylanázy a proteázy v krmných zmesiach pre výkrmové kurčatá s prevahou pšenice**;

➤ 14. októbra 2004 o 11.00 h v zasadačke Katedry genetiky a plemenárskej biológie (pavilón T, 1. posch.) bude **Ing. IGOR DETKO**, externý doktorand na Katedre výživy zvierat, obhajovať dizertačnú

prácu na tému **Použitie enzymatického premixu proteázy, α -amylázy a xylanázy v krmných zmesiach pre výkrmové kurčatá**;

➤ 22. októbra 2004 o 10.00 h na Katedre rastlinnej výroby (pavilón A, 1. posch., cvičebňa 12) bude **Ing. JANA VARGOVÁ**, doktorandka na KRV, obhajovať dizertačnú prácu na tému **Biologická racionalizácia a ekologizácia pestovateľského systému ozimných foriem pšenice tvrdej a pšenice lenej**;

➤ 22. októbra 2004 o 12.00 h na Katedre rastlinnej výroby (pavilón A, 1. posch., cvičebňa 12) bude **Ing. EVA JÓZEFFIOVÁ**, externá doktorandka na Katedre skladovania a spracovania rastlinných produktov FBP, obhajovať dizertačnú prácu na tému **Technologická a senzorická analýza výborných druhov mrazenej zeleniny**.

UPOZORŇUJEME

Dekan Fakulty ekonomiky a manažmentu vypisuje dodatočné prijímacie konanie na obsadenie miest na doktorandské štúdium vo vedných odboroch:

62-03-9 Odvetvové a prierezové ekonomiky, špecializácia ekonómika a manažment poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva;

62-70-9 Riadenie a ekonomika podnikov.

Uzávierka prihlášok je 28. 9. 2004.

ZAZNAMENALI SME

* Pri príležitosti 40. výročia založenia Katedry pedagogiky a psychológie sa 22. septembra 2004 v Kongresovom centre SPU uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia **Nové trendy v príprave učiteľov profesijných predmetov a praktickej prípravy**. Záštitu nad podujatím prevzal rektor SPU prof. I. Okenka a dekan FEM prof. P. Bielik.

KLIKNITE SI!

Tridsiaty deviaty ročník medzinárodného filmového festivalu **Academia film Olomouc (AFO)** sa pod názvom **Pätnásť rokov na ceste bude konať 4. až 7. októbra 2004**. Organizátori chcú divákovi pripomenúť výročie zamatovej revolúcie z roku 1989, ale priblížiť aj témy a skutočnosti spojené s nikdy nekončiacou cestou od totality k demokracii. Informácie a program na www.afo.cz.

VÝBEROVÉ KONANIA

Rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre v zmysle § 5 zákona č. 522/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme vyhlasuje výberové konanie na obsadenie miest vedúcich katedier Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja:

- Katedra regionálneho rozvoja,
- Katedra práva,
- Katedra trvalo udržateľného rozvoja,
- Katedra ekológie,
- Katedra environmentálneho manažmentu DP v Košiciach.

Podmienky:

- profesor alebo docent v príslušnom odbore smerovania katedry,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka – preukázať štátnou jazykovou skúškou alebo pohovorom,
- minimálne 3-ročná prax vo vedejkej funkcii,
- komunikačné a projektové zručnosti – posúdi výberová komisia,
- podnikateľské a manažérske schopnosti – posúdi výberová komisia,
- uznaná osobnosť vo vedomom odbore.

Rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre vyhlasuje v zmysle § 77 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov výberové konanie na obsadenie:

➤ **funkčného miesta docenta v bakalárskom štúdiu pre študijný odbor ochrana pred prírodnými a hospodárskymi katastrofami na Katedre práva FEŠRR.**

Konkrétne podmienky a všeobecné kritériá na obsadzovanie funkčných miest docentov sú uvedené na web stránke SPU www.uniag.sk a na úradnej výveske SPU;

➤ **vedúceho Útvoru investícií rektorátu SPU.**

Podmienky:

- VŠ vzdelanie príslušného zamerania,
- schopnosť organizovať prácu kolektívu,
- minimálne 5-ročná prax v odbore stavebníctvo,
- odborná spôsobilosť v stavebnej činnosti;

➤ **vedúceho Útvoru správy majetku rektorátu SPU.**

Podmienky:

- VŠ vzdelanie II. stupňa,
- odborná prax minimálne 5 rokov,
- znalosť práce s PC,
- organizačná a riadiace schopnosti,
- záujem o celoživotné vzdelávanie.

Prihlášky s profesijným životopisom, overenými dokladmi o vzdelaní, potvrdením o praxi a inými požadovanými dokumentmi zasielajte **do 8. 10. 2004** na Útvor personalistiky, EPaMU Rektorátu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra.

NEREBA ICH PREDSTAVOVAŤ. Univerzita, to nie sú len učiteľia a študenti. **Infraštruktúru tvorí celý rad zamestnancov, ktorí sa starajú o chod tohto zložitého mechanizmu.** Pani **MILKA PIECKOVÁ** vo vynovenej podateľni pod aulou dôsledne dbá o to, aby každý odosielateľ včas našiel svojho adresáta.

PRÁVE VYŠLI ...

SKRIPTÁ

- V. Petřivalský a kol.: Zoológia. 1. vydanie, náklad 800 ks, cena 63 Sk.
- I. Michalík a kol.: Návody na laboratórne cvičenia z biochémie. 2. nezmenené vydanie, náklad 500 ks.
- V. Horčín: Technológia spracovania ovocia a zeleniny. 1. vydanie, náklad 300 ks, cena 93 Sk.
- T. Koščo: Financie a mena. 1. vydanie, náklad 400 ks, cena 60 Sk.
- A. Hruškovičová a kol.: Laboratórne postupy z organickej chémie. 1. vydanie, náklad 250 ks, cena 51 Sk.

VYSOKOŠKOLSKÉ UČEBNICE

- J. Matušková a kol.: Technológia ovocinárskeho škôlkarstva. 1. vydanie, náklad 300 ks, cena 398 Sk (s farebnou prílohou)

MONOGRAFIE

- M. Užáková: Frekvencia, testovanie a osvojovanie frázových slovies anglického jazyka. 1. vydanie, cena 96 Sk.
- I. Petranský a kol.: Skúšobné stavy pre životnostné skúšky hydrostatických prevodníkov. 1. vydanie, cena 127 Sk.

Harmonogram vydávania dvojtyždenníka Poľnohospodár v akademickom roku 2004/2005

Číslo	Uzávierka	Vyjde	Číslo	Uzávierka	Vyjde
1	16. 9.	24. 9.	11	17. 2.	25. 2.
2	30. 9.	8. 10.	12	3. 3.	11. 3.
3	14. 10.	22. 10.	13	17. 3.	24. 3.
4	28. 10.	5. 11.	14	31. 3.	8. 4.
5	11. 11.	19. 11.	15	14. 4.	22. 4.
6	25. 11.	3. 12.	16	28. 4.	6. 5.
7	9. 12.	17. 12.	17	12. 5.	20. 5.
8	7. 1. 2005	14. 1.	18	26. 5.	3. 6.
9	20. 1.	28. 1.	19	9. 6.	17. 6.
10	3. 2.	11. 2.	20	23. 6.	1. 7.

Diplom za úspešnú reprezentáciu

Koncom júla sa konalo stretnutie rektora SPU Imricha Okenku s úspešnými študentmi, reprezentantmi „farieb“ našej školy. „Z tohto miesta chcem veľmi srdečne poďakovať všetkým, ktorí sa v uplynulom školskom roku pričinili o šírenie dobrého mena SPU v oblasti športu, kultúry a spoločenských aktivít. Hreje ma počuť, keď zo vzájomných súťaží s inými univerzitami vychádzajú naši reprezentanti víťazne“, povedal rektor vo svojom príhovore.

Diplom na pamiatku si prevzali športovci, ktorí sa dobre umiestnili na tohtoročnej 1. slovenskej univerziáde, členovia FS Zobor, divadielkari, Klub kultúrnej a záujmovej činnosti, Mládež Slovenského Červeného kríža, ale aj zástupcovia Katedry výživy ľudí a Katedry záhradnej a krajinskej architektúry.

Striebornú medailu SPU za zásluhy o rozvoj univerzity a univerzitného športu udelilo vedenie školy doc. Zdenkovi Belajovi, ktorý v júni tohto roku ukončil svoje dlhoročné pôsobenie na našej alma mater. **KP**

RNDr. Milan Vachula

podpredseda OZ PšaV, predseda Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií a predseda Správnej rady SPU.

Spoločnosť v ňom stráca úprimného človeka, priateľa, spolupracovníka, dlhoročného odborárského funkcionára, vysokoškolského učiteľa, ktorý podstatnú časť svojho plodného života obetavo venoval školstvu, zlepšovaniu pracovných podmienok učiteľov a školských pracovníkov. Odišiel na vrchole svojich životných aktivít, plný tvorivosti a činorodosti. Požíval prirodzenú autoritu v orgánoch Rektorskej konferencie, Klube dekanov, v Rade vysokých škôl, na zasadnutiach so zástupcami štátnej správy, ako aj v základných odborárskych organizáciách vysokých škôl. Popri odborárskej práci úspešne pôsobil ako vysokoškolský pedagóg na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave. V marci roku 2003 bol zvolený za predsedu Správnej rady SPU, orgánu podporujúceho posilňovanie väzby školy a spoločnosti. V tejto funkcii uplatňoval a presadzoval verejný záujem v činnosti Slovenskej

ZA SPOLUPRÁCU UNIVERZÍT A AKADEMIE VIED

Musíme ťahať za jeden povraz

Riaditeľ Sociologického ústavu SAV Lubomír Falán je urbanistický sociológ, čiže sociológ, ktorý sa zaoberá problematikou sídelnej štruktúry, regionálneho rozvoja, cezhraničnej spolupráce, lokálnou demokraciou. Je mu preto blízka aj problematika vidieka a krajiny. Svedčí o tom aj jeho funkcia podpredsedu Vidieckeho parlamentu SR. Koncom uplynulého školského roka navštívil našu univerzitu s veľkým balíkom. Pretože je okrem iného presvedčený o potrebe spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami a výskumnou bazou a nemá rád „žabomyšie vojny“ na túto tému.

„Život je náhoda“, povedal nám v redakcii. „Videl som v televízii informáciu o vzniku novej Fakulty európskych štúdií a napadlo mi, že môžem „predať“ aj časť našej produkcie, samozrejme v úvodzovkách, veď človek rád daruje a pomôže, ak je to v jeho moci. Požiada som kolegov, aby zozbierali publikačné výstupy na témy, ktoré sa na novej fakulte budú vyučovať. Niektoré publikácie sú staršieho dátá, niektoré novšie. Napríklad najnovšie číslo časopisu Sociológia

in v angličtine. Vydávame štyri čísla v slovenčine a dve v anglickej mutácii. Je to karentovaný časopis a toto posledné číslo bolo kompletne venované integrácii. Sú to výsledky najnovšieho výskumu. Ponúkam som veci, čo by mohli poslúžiť pri štarte novej fakulty. Tento „balíček“ kníh chápeť ako prvý krok spolupráce pri poskytovaní odbornej literatúry vašej knižnici.“

Publikácie zo SAV nájdete vo fonde Slovenskej poľnohospodárskej knižnice. Ďakujeme! **KP**

RECENZIA

Atlas chorôb ovocných druhov a viniča hrozno-rodého

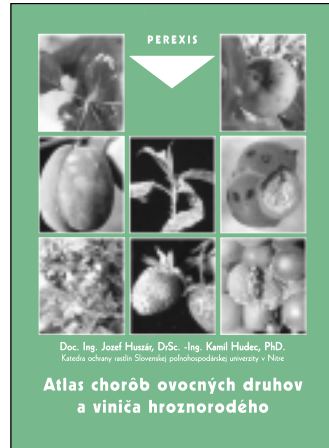
V týchto dňoch sa dostáva do obchodnej siete (aj do predajne SPU) najnovší Atlas chorôb ovocia a viniča hrozno-rodého. Autori tejto publikácie, doc. Ing. J. Huszár, DrSc., a Ing. K. Hudec, PhD., z Katedry ochrany rastlín SPU, sú uznávanými odborníkmi v oblasti ochrany rastlín. Keďže na Slovensku boli atlasy tohto druhu vydané dávnejšie a vzhľadom na to, že v poslednej dobe nastali niektoré zásadné zmeny v oblasti ochrany rastlín, ako sú napríklad výskyt nových chorôb na našom území a v neposlednej miere i zmeny v chemickej ochrane proti jednotlivým chorobám, patrí táto nová publikácia medzi prvotiny svojho druhu s názornými popismi a farebnými fotografiami najzávažnejších chorôb vyskytujúcich sa i v našich záhradkách.

V prvej kapitole sú spracované charakteristiky pôvodcov chorôb podľa najnovších poznatkov. Opis 49 chorôb sa uvádza podľa skupín plodín, a to choroby jadrového, kôstkového a drobného ovocia, choroby orecha kráľovského a viniča hrozno-rodého. Pri charakteristike chorôb sú uvedené pôvodcovia chorôb, hostiteľské druhy, symptómy choroby vrátane škodlivosti, spôsoby šírenia pôvodcov chorôb

a metódy ochrany proti danému patogénu. Z metód ochrany sú uvedené najnovšie biologické, agro-technické, mechanické a chemické postupy, príp. iné fyto-sanitárne metódy.

Sme presvedčení, že atlas aspoň čiastočne vyplní dlhodobý nedostatok literatúry pre odbornú verejnosť, bude vhodnou učebnicou pre výučbu predmetu choroby záhradníckych rastlín, ale aj poľnohospodárska fytopatológia. Odporúčame ju do pozornosti drobno-, ale aj veľkopesovateľov ovocia a viniča hrozno-rodého.

Prof. Ing. IVAN HRIČOVSKÝ, DrSc.

Doc. Ing. Josef Huszár, DrSc., Ing. Kamil Hudec, PhD.
Katedra ochrany rastlín Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre
Atlas chorôb ovocných druhov a viniča hrozno-rodého

S PIETOU

poľnohospodárskej univerzity, najmä v súvislosti s využívaním jej majetku a finančných prostriedkov poskytnutých štátom.

Milan Vachula s prirodzenou samozrejmosťou rozdával každému vo svojom okolí svoje vzácne ľudské vlastnosti, životnú múdrosť, pracovitosť, čestnosť a ústretovosť, dobrosrdečnosť v konaní. Vysoko si cenil a vnútorne prežíval rodinné hodnoty a zveľadoval dedičstvo svojich predkov na rodnej Myjave.

Posledná rozlúčka so zosnulým bola 2. septembra v bratislavskom krematóriu.

Češť jeho pamiatke!

Za Ruth Fodorovú (1916 – 2004)

Narodila sa v Brne, no osud ju po nenahraditeľnej strate rodiny v dôsledku rasovej perzekúcie v druhej svetovej vojne v roku 1947 zaviedol do Nitry, kde začala nový život po boku druhého manžela, očného špecialistu dr. J. Fodora. Po jeho smrti žila viac ako 23 rokov sama, v kruhu priateľov, kolegov, susedov, ktorí jej pomáhali. Boli jej oporou a nahrádzali nenahraditeľné, vlastnú rodinu. Mala rada ľudí a tí jej náklonnosť opätovali.

I keď počas života pracovala vďaka svojmu vzdelaniu a jazykovým znalostiam na viacerých miestach, najradšej spomínala na časy, keď pôsobila na Katedre genetiky a plemenárskej biológie našej univerzity a na svojich milých kolegoch nezabúdala ani v rokoch penzie. Bola to vzácna osobnosť, žena vysokých morálnych a ľudských vlastností. Napriek všetkému, čo prežila, sa na svet pozerala realisticky, kriticky, ale vždy i s dávkou humoru. Začiatkom leta sme sa s ňou navždy rozlúčili.

Češť jej pamiatke!